

Sygn. akt II Cz 379/14

POSTANOWIENIE

Dnia 13 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Grzesik

Sędziowie: SO Sławomir Krajewski

SO Wiesława Buczek-Markowska (spr.)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w dniu 13 maja 2014 r. w S.

sprawy z wniosku dłużnika J. R.

przy udziale wierzyciela E. G.

o obniżenie opłaty stosunkowej ustalonej postanowieniem z dnia 18 września 2013 r. w kwocie 9.718,50 zł przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...)L. W., sygn. KM 1689/12

na skutek zażalenia dłużnika

na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 6 grudnia 2013 r., sygn. akt VI Co 3691/13

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt II Cz 379/14

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 6 grudnia 2013 r. Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie oddalił wniosek dłużnika J. R. o obniżenie opłaty stosunkowej ustalonej postanowieniem z dnia 18 września 2013 r. w kwocie 9.718,50 zł przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...)L. W., sygn. KM 1689/12.

Uzasadniając powyższe rozstrzygnięcie Sąd ten wskazał, iż opłata stosunkowa została ustalona postanowieniem Komornika Sądowego z dnia 18 września 2013 r. na kwotę 9.718,50 zł jako 5 % wartości świadczenia egzekwowanego na dzień złożenia wniosku o umorzenie postępowania przez wierzyciela – 18 września 2013 r. (tj. od kwoty 194.370,00 zł - por. uzasadnienie postanowienia z dnia 18 września 2013 r.) oraz na podstawie art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji z uwagi na wniosek wierzyciela o umorzenie postępowania egzekucyjnego. W ocenie Sądu Rejonowego nie może być mowy o naruszeniu zasad art. 49 ust. 1 i 2 ustawy, albowiem przepis art. 49 ust. 1 dotyczący opłaty stosunkowej w wysokości 15 % od wartości wyegzekwowanego świadczenia nie dotyczy zaistniałej w rozpoznawanej sprawie sytuacji, natomiast art. 49 ust. 2 ustawy przewiduje opłatę stosunkową w innej proporcji (5 %) w sytuacji, w której dochodzi do złożenia przez wierzyciela wniosku o umorzenie postępowania egzekucyjnego. Wówczas opłata jest odpowiednio mniejsza, co przewidział sam ustawodawca, przy czym nie są istotne w tym momencie – dla ustalenia opłaty z art. 49 ust. 2 (5 %) motywy wniosku o umorzenie, chociaż bardzo często, jak również w rozpoznawanej sprawie – dochodzi do tego z powodu zapłaty przez dłużnika należności

bezpośrednio wierzycielowi. Zatem w ocenie Sądu I instancji ustalenie opłat w zgodzie z przepisem art. 49 ust. 1 czy – jak w rozpoznawanej sprawie - 49 ust. 2 ustawy (jako 5 % wartości egzekwowanego świadczenia) nie może być uznane za „nadużycie prawa polegające na ustaleniu wygórowanej opłaty”. Byłby to bowiem paradoks polegający na ustaleniu opłaty w myśl przepisu art. 49 ust. 2 a jednocześnie – gdyby przyjął twierdzenie wnioskodawczyni - z nadużyciem prawa. To sformułowanie jest dalece nietrafione. Sąd I instancji wskazał, iż rzecz w tym, aby rozważyć realia rozpoznawanej sprawy i ocenić czy zachodzi jakakolwiek okoliczność pozwalająca na obniżenie opłaty ustalonej w powyżej omówionej wysokości przez Komornika Sądowego. Sąd I instancji mając na uwadze art. 49 ust. 10 ustawy wskazał, że w rozpoznawanej sprawie postępowanie egzekucyjne zostało wszczęte (data złożenia wniosku egzekucyjnego przez wierzyciela) w lipcu 2012 r., a zakończyło się w dniu 18 września 2013 r. postanowieniem o umorzeniu postępowania na podstawie art. 825 pkt 1 k.p.c. – na wniosek wierzyciela. Sąd zaznaczył, iż w toku postępowania egzekucyjnego Komornik dokonał czynności, w tym również w zakresie egzekucji z nieruchomości, która jest najbardziej pracochłonnym i czasochłonnym sposobem egzekucji świadczenia pieniężnego. Sąd zauważył, że sprawa bezpośrednio przez umorzeniem znajdowała się etapie prawomocnego uchylecia opisu i oszacowania z zobowiązaniem biegłej sądowej do przeprowadzenia ponownej wyceny nieruchomości dłużniczki - na mocy postanowieniem z dnia 2 lipca 2013 r. Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie, w sprawie o sygn. akt VI Co 61/13. Zatem Sąd stwierdził, że postępowanie egzekucyjne trwało ponad rok czasu i dokonano w nim szeregu czynności egzekucyjnych, które jakkolwiek mają czasami charakter szablonowy co do formy, to jednak wymagają przemyślenia, odpowiedniego przygotowania pouczeń, zredagowania treści, skrupulatności w doręczeniach i dalszym prowadzeniu postępowania. Wobec powyższego Sąd uznał, że okoliczność otrzymywania przez dłużniczkę niskich dochodów w postaci emerytury w kwocie 1.256,94 zł nie może w żaden sposób usprawiedliwiać wniosku o obniżenie opłaty.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożyła dłużniczka, zaskarżając je w całości. Skarżąca wniosła o zmianę tego orzeczenia poprzez uwzględnienie jej wniosku w całości.

Skarżąca podniosła, że zgadza się z tezą Sądu Rejonowego, iż kryterium dochodowe wnioskodawcy może być, w realiach niniejszej sprawy, jedynie argumentem posiłkowym przy ocenie zasadności wniosku o obniżenie opłaty stosunkowej. Dlatego też wnioskodawczyni okoliczności dochodowe wskazała jedynie marginalnie. Głównym kryterium decydującym o zasadności wniosku jest natomiast nakład pracy komornika. Okres trwania postępowania egzekucyjnego, co podkreślił Sąd Rejonowy, nie ma jednak przy rozpoznawaniu wniosku znaczenia, zwłaszcza w sytuacji gdy przez większość postępowania w sprawie nic się nie działo. Skarżąca podniosła, że Komornik w sprawie egzekucyjnej dokonał kilku prostych, szablonowych czynności. Wprawdzie wszczął egzekucję z nieruchomości, ale poza zajęciem nieruchomości, nie dokonał żadnej innej czynności w tym zakresie. Skarżąca zauważyła przy tym, że egzekucja z nieruchomości przebiega etapowo, a Komornik w niniejszej sprawie nie dokonał nawet skutecznie opisu i oszacowania, bowiem czynność okazała się wadliwa i została ostatecznie prawomocnie przez Sąd uchylona. W kontekście powyższego zdaniem skarżącej niezrozumiała jest argumentacja Sądu wskazująca na nakład pracy intelektualnej Komornika.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie dłużnika okazało się niezasadne.

Ustosunkowując się do zażalenia Sąd Okręgowy w pierwszej kolejności wskazuje, iż zgodnie z przepisem art. 49 ust. 1 ustawy z dnia (...) (...) r. o komornikach sądowych i egzekucji (t.j. Dz.U. z (...) ze zm.) w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 15% wartości wyegzekwowanego świadczenia, jednak nie niższej niż 1/10 i nie wyższej niż trzydziestokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Jednakże w przypadku wyegzekwowania świadczenia wskutek skierowania egzekucji do wierzytelności z rachunku bankowego, wynagrodzenia za pracę, świadczenia z ubezpieczenia społecznego jak również wypłacanych na podstawie przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, zasiłku dla bezrobotnych, dodatku aktywizacyjnego, stypendium oraz dodatku szkoleniowego, komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 8% wartości wyegzekwowanego świadczenia, jednak nie niższej niż 1/20 i nie

wyższej niż dziesięciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Ustęp 2 tego przepisu stanowi, że w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela oraz na podstawie art. 823 Kodeksu postępowania cywilnego komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 5 % wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania, jednak nie niższej niż 1/10 i nie wyższej niż dziesięciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Jednakże w razie umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela zgłoszony przed doręczeniem dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji, komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 1/10 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. W myśl ustępu 7 tego przepisu dłużnik może złożyć wniosek o obniżenie wysokości opłat, o których mowa w ust. 1 i 2. W przypadku, o którym mowa w ust. 4, wniosek może złożyć wierzyciel. Dalej stosownie do treści ustępu 10 po rozpoznaniu wniosku, o którym mowa w ust. 7, sąd może, uwzględniając w szczególności nakład pracy komornika lub sytuację majątkową wnioskodawcy oraz wysokość jego dochodów, obniżyć wysokość opłat, o których mowa w ust. 1 i 2.

Sąd Okręgowy przy rozpoznawaniu zarzutów zażalenia miał na uwadze okoliczność, iż obniżenie wysokości opłaty, o czym mowa w cytowanym art. 49 ust. 7 ustawy jest instytucją wyjątkową, albowiem dotyczy korygowania wysokości opłaty. Z art. 49 ust. 10 ustawy wynika, że na ocenę wniosku o obniżenie opłaty ma także wpływ indywidualna sytuacja dłużnika, którą wyczerpująco powinien przedstawić wnioskodawca. W tym ocena sytuacji majątkowej dłużnika i jego dochodów winna uwzględniać okoliczność, że należy on do grupy podmiotów, które dobrowolnie bez wszczynania postępowania egzekucyjnego nie spełniły nałożonych na nie obowiązków, najczęściej właśnie ze względu na złą sytuację majątkową i niewystarczające dochody. Stąd uwzględnienie wniosku dłużnika z tej przyczyny wymaga wykazania we wniosku, że sytuacja wnioskodawcy jest zdecydowanie gorsza od tej, w jakiej znajdują się inni dłużnicy.

Mając powyżej uwagi na względzie Sąd Okręgowy po analizie akt egzekucyjnych KM 1689/12 wskazuje, iż od chwili wpłynięcia do Kancelarii Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...)L. W. wniosku wierzyciela E. G.z dnia 12 lipca 2012 r. o wszczęcie postępowania egzekucyjnego wymieniony Komornik Sądowy dokonał szeregu czynności egzekucyjnych stosownie do żądania wierzyciela, jak też stosownie do aktywności dłużnika w tym postępowaniu, który w znacznym zakresie korzystał ze swoich praw w tym postępowaniu. Jednakże powyższego skarżąca zdaje się aktualnie całkowicie nie dostrzegać, bezpodstawnie twierdząc iż w postępowaniu egzekucyjnym się nic nie działo. Tymczasem postanowieniem z dnia 2 lipca 2013 r. (sygn. akt VI Co 61/13) Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie uchylając czynność Komornika Sądowego z dnia 18 grudnia 2012 r. zlecił biegłemu sądowemu dokonanie ponownej wyceny nieruchomości i polecił Komornikowi Sądowemu następnie dokonanie opisu i oszacowania nieruchomości. Zatem wymienione postępowanie egzekucyjne dochodziło do etapu sporządzania opisu i oszacowania nieruchomości, co oznacza że osiągnięto ono znaczny poziom zaawansowania.

W konsekwencji – w ocenie Sądu II instancji - nakład pracy Komornika Sądowego wynikający z podjętych przez niego czynności egzekucyjnych w sprawie o sygn. akt KM 1689/12 nie przemawia za obniżeniem wysokości opłaty, o której mowa w art. 49 ust. 2 cytowanej ustawy. Jednocześnie nie sposób przy tym nie zauważyć, że gdyby nie umorzenie postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela z dnia 16 września 2013 r. ze względu na zawartą ugodę pozasądową stron - dalsze czynności Komornika Sądowego skutkujące ostatecznie zbyciem licytacyjnym nieruchomości, stanowiłyby podstawę do ustalenia opłaty stosunkowej o której mowa w art. (...)ust. 1 ustawy (...) (...)r. o komornikach sądowych i egzekucji, a więc trzy krotnie wyższej niż ustalona w zaskarżonej przez dłużnika czynności Komornika Sądowego z dnia 18 września 2013 r. W konsekwencji fakt umorzenia postępowania egzekucyjnego dopiero na obecnym etapie tego postępowania nie ma takiej doniosłości jakiej upatruje skarżąca. Z kolei, jeśli chodzi o ocenę sytuacji majątkowej dłużnika i jego dochodów, to w ocenie Sądu Odwoławczego fakt, iż dłużnik otrzymuje dochód z tytułu emerytury w kwocie 1.256,94 zł nie przemawia jeszcze za tym, iż jego sytuacja jest zdecydowanie gorsza od tej, w jakiej znajdują się inni dłużnicy. Dla porządku Sąd orzekający jedynie zaznacza, że jeżeli dłużnik nie był w stanie spłacić ciążącego na nim zobowiązania to mógł od razu poczynić starania celem zbycia przedmiotowej nieruchomości. W tym stanie rzeczy nie było podstaw do zastosowania wyjątkowej instytucji w postaci obniżenia opłaty egzekucyjnej. W konsekwencji nie ma podstaw do wzruszenia zaskarżonego postanowienia Sądu Rejonowego.

W świetle powyższych rozważań Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji postanowienia.

(...)

(...)

(...)

(...):

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)